ფასი 7 კაპ.

ორშაბათი, 18 მარტი, 1917 წ.

საქართველო

ხელნაწერი წერილების მიღების და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე.
ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.
ფოსტის მისამართი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, поч. ящикъ № 76

ტელეფონი 15—73

ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივ ტრადიციულ პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 30 კ., უკანასკნელზე—20 კ., კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი 1 გვ. ეღირება 50 კ. 4-ზე 30 კ., ტექსტში—80 კ. სამგლოვიარო განცხადება თითოეული ზომით 15×2 ღირს 6 მ.; 20×2 ღირს 8 მ., 25×2 ღირს 10 მ. 3 საათისშემდეგ (მიიღება მხოლოდ ა. კალანდაძის სტამბაში) ეღირ. 3 ფეტი.
დამატებანი № ღირს ყველგან 10 კაპ.

№ 62 ყოველდღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი № 62

ოთხშაბათს, 22 მარტს, სოფელ კოლაკში (კახეთში) მთავარ-ანგელოზის ეკლესიაში გადახდილ იქნება წლის თავზე წირვა უდროოდ გარდაცვალებულ მეექვსე გიმნაზიის მოწაფის

თავ. გიორგი ვაჩნაძის

სულის მოსახსენებლად.

წირვის შემდეგ აკურთხებენ ძეგლს, რასაც გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და გარდაცვლილის აშხანაგებს შეობეულნი: ლეინერალ-მაიორი თავ. ალექსანდრე ივანის ძე, დედა კ. თაშარ გიორგის ასული და დები მართა და ელენე ვაჩნაძენი.

(1—574—1)

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარი კომიტეტი მოუწოდებს პარტიის ყველა წევრებს მტკიცედ შეჰკრან კავშირი პროვინციაში—როგორც ქალაქებში, ისე სოფლად.

პარტიის მთავარი კომიტეტი.

მაგულისგვილნო!

დღევანდელი მომენტი განსაკუთრებულს ხარჯებს ითხოვს. შემოიტანეთ თქვენი წვლილი ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიისათვის. შემოწირულება მიიღება „საქართველოს“ რედაქციის კანტორაში.

მღვდლობა

ქართველო ხალხო, განურჩევლად წოდებისა და მდგომარეობისა ეს-წრაფენ დაიმუშავოთ ყოველივე ნაკერი თავისუფალი ადგილისა, დაეხმარენ ერთმანეთს, დასთესეთ ხაჩქაროთ უფხო პური, სიმინდი, ქერი, ფეტვი-კართოფილი და ბოსტნეული, რომ ერმა თავი დააღწიოს უსაშინელეს კარზე მომდგარ ხიშმილს. თუ ჩვენი მოსავალი არ მოგვივიდა, უბედურება ელის ერს. არ დაზოგოთ ფული და შრომა, რომ უზრუნველ ყოთ თქვენ თქვენი თავი და თქვენი ოჯახი. ხვისი იმედი ნულარ გაქვთ.

აღმასრულებელ კომიტეტისაგან

გაზეთები ფრონტისათვის.

ბრძოლის პირიდან ყოველ დღე მოგვდის წერილები და გვთხოვენ გაზეთებს. მივმართავთ მცვოვრებთ თხოვნით: ყველა წაკითხული გაზეთი ყველა ენაზე უნდა მიიტანოთ მახლობელ საპოლიციო ნაწილში ან ქალაქის სავაჭრო-სა. მეურნეო პოლიციის კანტორაში ან ქალაქის გამგეობაში. აქედან გაზეთები კომიტეტის განკარგულებით გავკასიის ფრონტზე გაიგზავნება.

კომისარები: ა. ხატისოვი, ნ. ფორდანია, ლ. პოპოვი.

(3—615—3)

თბილისის კომისარიატის აღმასრულ. კომიტეტის განცხადება

აშით ეუწყება ყველას, რომ ამა წლის მარტის 14-დან თბილისის გუბერნიის მართვა-გამგეობის საქმე იკისრა თბილისის აღმასრულებელმა კომიტეტმა. ამიტომ ყველა საქმისა და ცნობებისათვის უნდა მიმართოთ გუბერნატორის კანცელარიაში და საგუბერნიო მმართველობაში. გუბერნატორისა და ვიცე-გუბერნატორის თანამდებობა გადავიდა კომისარიატის—ა. ი. ხატისოვის, ნ. ნ. ფორდანიას და დ. მ. პოპოვის ხელში.

(3—614—3)

ხარფუხის საზოგადო კლუბი

(ბიბილის პროსპექტი, № 163, საზამთრო შენობა)

შაბათს, 18 მარტს,

სინემატოგრაფი

სიმებიანი ორკესტრი

ტუმბრები საზოგადო წესით. — დასაწყისი ხადამის 9 საათზე.

(1—622—1)

თბილისის საგუბერნიო სასურსათო კომისარიატისაგან

თბილისის საგუბერნიო-სასურსათო კომისარიატის პრეზიდიუმი წინადადებას აძლევს ქ. თბილისში არსებულ საკანდიტერო დაწესებულებათ წარმომადგენონ კომიტეტში (პეტრე დიდის ქუჩა, კანცელარია ყოფილი ნამესტნიკისა, თბილისის საგუბერნიო-სასურსათო კომიტეტი) ცნობები შესახებ იმისა, თუ რამდენი აქვთ მათ შეძენილი: ფქვილი, ერბო, კვერცხი, შაქარი (ფხვნილი და თავი) და თაფლი. აგრეთვე უნდა ეცნობოს კომისარიატს რაოდენობა რძისა, რომელიც სჭირდება თითოეულ საკონდიტეროს კვირეში და ვინაობა რძით მოვაჭრეებისა.

ეს ცნობები წარმოდგენილ უნდა იქმნას სამის დღის განმავლობაში ამ განცხადების გაზეთ „კავკაზში“ გამოქვეყნებიდან.

თავმჯდომარე საგუბერნიო-სასურსათო კომიტეტისა ნ. ზ. ედიბეგა.

(3—618—2)

ქ. თბილისის

ყოველი ტიპისა და უწყების სკოლების

ქართველი მასწავლებელნი მოწოდებულნი არიან

კვირას, 19 მარტს, ხალამოს 7 საათზე,

თბილისის ქართული გიმნაზიის შენობაში აწინდელი მომენტის გამო მოსალაპარაკებლათ. კრების საგანია: ახალ მთავრობისადმი მისასალმებელი რეზოლიუცია და სრულიად საქართველოს ქართველ მასწავლებელთა კავშირის პროექტი.

თბილისის ქართული გიმნაზიის მასწავლებელთა

(2—621—1) კორპორაცია.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარი კომიტეტი

სამეურნეო-სასურსათო გიშერი

აცხადებს, რომ ჯერ-ჯერობით მის განკარგულებაშია 400 კაცი, რომელნიც მზათ არიან მიეშვენენ სოფელს, ე. ი. აასრულონ ყველა სამუშაონი მინდვრად და ბოსტნებში, ტეხნიკურად გადაამუშავონ ხილი და ბოსტნეულობა. ვისაცა სჭირიათ მუშები და მათვის ბინაც ექმნებათ, ხთხოვს მიმართონ „საქართველოს“ რედაქციას ან საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარ კომიტეტს სათავად-აზნაურო ბანკით ახალს შენობაში (ლორის-მელიქოვის ქ.). მუშებს ხელმძღვანელობას გაუწევენ სპეციალისტი აგრონომები.

ვსთხოვთ ახალგაზრდობას, ვისაც სურს მიეშველოს სოფელს, ჩაეწეროს ამ სამუშაო ორგანიზაციაში.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარი საორგანიზაციო კომიტეტი მოთავსებულია ახალ ქართულ განკის შენობაში, ლორის-მელიქოვის ქუჩა. ვისაც საორგანიზაციო საქმეები აქვს, პირდაპირ იქ უნდა მიმართოს

დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე, ხალამოთი—5—9-მდე. შემოწირულებას მიიღებენ როგორც აქ, ისე „საქართველოს“ რედაქციაშიაც.

წოდებრივი გათანასწორება

რა რიგ ჩქარის ტემპით მიმდინარეობს ჩვენი პოლიტიკური ცხოვრება! რაღაც ორიოდე კვირა თუ გავიდა მას შემდეგ, რაც რუსეთში ახალი წესწყობილება დამყარდა, მაგრამ ამ ხნის განმავლობაში იმდენი ძირითადი რეფორმა განხორციელდა, რამდენიც ჩვეულებრივ დროს ხანგრძლივი წლების განმავლობაში ხორციელდება. თავბრუდამხვევი სიჩქარით მიჰქრის წინ რევოლიუციური რუსეთი, თითქო მას სურდეს საუკუნეების უსამართლობა ორიოდე ბედნიერ წუთში აინაზღაუროს. პოლიტიკური იდეალები, რომლისთვისაც გუშინ მხოლოდ ვოცნებობდით, დღეს ხელშესახებ სინამდვილედ იქცა კიდეც: შემოღებულ იქმნა სიტყვის, ბეჭდვის, კრებისა და კავშირების თავისუფლება, აღიარებულ იქმნა პიროვნების ხელუხლებლობა, მოისპო სიკვდილით დასჯა. შეიძლება ხვალინდელმა დღემ სქესთა უფლებრივი გათანასწორება მოგვიტანოს. ყოველს შემთხვევაში უეჭველია, რომ ის წოდებათა გათანასწორებას მოგვიტანს.

წოდებრივ წინააღმდეგობას არსად არ მიუღია ისეთი მახინჯი სახე როგორც რუსეთში. ერთი მხრით იდგა უპირატესობით აღჭურვილი მცირერიცხოვანი აგრარული არისტოკრატია ანუ თავად-აზნაურობა, მეორე მხრით მრავალრიცხოვანი, უფლება აყრილი გლეხკაცობა. მათ შორის უფსკრული იყო გათხრილი. თავადაზნაურობის პრივილეგიებს აშკარა უსამართლობის ხასიათი ჰქონდა, მიტომ რომ ეს დროგადასული წოდება არავითარ სოციალურ ფუნქციას არ ასრულებდა: ეკონომიურად გაღატაკების გზას ადგა, ფიზიკურად და ზნეობრივად გადაგვარების პროცესს განიცდიდა. თვითმპყრობლობა მისი შესაფერი პოლიტიკური ფორმა იყო და მეფის მთავრობა მისი დამცველი ორგანო. ასეთს პირობებში გასაკვირალი არ არის, რომ თავადაზნაურობა ხალხის თვალში ნაკლებ პოპულიარული წოდება გახდა.

ცოტა არ იყოს განსხვავებული იყო ქართველი თავადაზნაურობის მდგომარეობა. მანაც დაჰკარგა ეკონომიური ძალა და სოციალური მნიშვნელობა. მაგრამ ამასთან ერთად ალაგ-ალაგ წოდებრივი თვითშეგნება და არისტოკრატული ქედმაღლობაც დაჰკარგა და ხალხის ფართო მასსაში გაითქვიფა. ქვემო იმერეთში, გურია-სამეგრელოში, რაჭა-ლეჩხუმში ქართველი თავადაზნაურობა და გლეხობა ერთმანეთს გაუთანასწორდა ეკონომიურად და კულტურულად. სოფელს უწოდებო ელფერი მიეცა რუსული წოდებრივი კანონმდებლობის მიუხედავად.

აღმოსავლეთ საქართველოში თავად-აზნაურობა შეეცადა კულტურული მეთაურობა მაინც შეენარჩუნებინა და ამით აენაზღაურებინა დაკარგული ისტორიული ძალა. როგორც წოდებას მას საკმაოდ დიდი ფინანსიური საღსარი ჰქონდა: საადგილ-მამულო ბანკის, ქარვასლის, ქალაქის მამულების შემოსავალი. მაგრამ ამ საქმიანობით მაინც არ შეიძლებოდა წოდებრივი პრივილეგიების გამართლება. მით უმეტეს, რომ სოფელში ქართლ-კახეთის თავად-აზნაურობის დიდი ნაწილი ან ნაკლებ სახარბიელო როლს ასრულებდა.

წოდებრივი გათანასწორება დიდათ ხელსაყრელი რეფორმაა ქართველი ერისთვის. ქართველი თავად-აზნაურობა დაჰკარგავს ზოგიერთ უფლებრივ უპირატესობას, რომელსაც თანამედროვე საზოგადოებაში არსებითი მნიშვნელობა აღარ აქვს და მხოლოდ სიძულვილსა და უნდობლობას იწვევს ხალხის ფართო მასსაში. სამაგიეროდ ყოფილი არისტოკრატია შეეჩვევა იმ აზრს, რომ მას აღარ ჰყავს განსაკუთრებული მფარველი და მზრუნველი, რომ მათი ბედი სავსებით მის თვითმოქმედებაზეა დამოკიდებული. ქართულ სოფელში გაჰქრება წოდებრივი შური და მტრობა, ეკონომიურ ცხოვრებაში ნორმალური ურთიერთობა დამყარდება.

საჩქარო და საჭირო საქმე

ახალმა მთავრობამ მთელ რუსეთში გუბერნატორები გადაყენა. გადაყენებულ იქმნენ მაზრის მოხელენიც. მათი მოვალეობის აღსრულება საზოგადოებრივ დაწესებულებებს ჩაბარდა. მართვა-გამგეობის სათავეში ჩადგნენ: ქალაქებში ქალაქის მოურავები, რომელთა მეთაურობით შესდგა აღმასრულებელი კომიტეტები, ხოლო გუბერნიებში საერობო გამგეობის თავმჯდომარენი. ასე რომ, სადაც ერობაა ქალაქსაც და სოფელსაც თავ თავისი დროებითი მართებლობა ჰყავს: ცხოვრება არ არის შეფერხებული, თავის კალაპოტში მიდის.—მაგრამ ერობა ნახევარ რუსეთშიაც არ არის შემოღებული; ოცდა თექვსმეტ თუ ოცდათვრამეტ გუბერნიების გარდა, დანარჩენი რუსეთი მოკლებულია ამ დაწესებულებას. ჩვენში ხომ არ არის და არ არის. აქ როგორღა უნდა მოგვარდეს და მოეწყოს საქმე?

დროებითი მმართვა-გამგეობის ხანა ჯერ დიდძალ დროს მოითხოვს. თუმცა ახალი მთავრობა ყოველ ღონეს ხმარობს, მალე შეჰკრიბოს დამფუძნებელი კრება, შეიმუშავოს ძირითადი კანონები, შეიმუშავოს მთელი სახელმწიფოის წყობილების წესები, მაგრამ ამას დრო უნდა: ქვეყანა ახლად დაიბადა, რევოლიუციამ დაამხო ძველი სახელმწიფოებრივი აგებულობა. ეს კიდევ არ კმარა: ძირიან ფესვიანად უნდა აღმოფხვრას იგი, ნიადაგი ამოსწმინდოს, გაასუფთაოს და ახალ საფუძველზე დაამყაროს განახლებული ქვეყნის ცხოვრება. ამ.ს დიდი შრომა, დიდი მეცადინეობა და დიდი დრო უნდა. ცხოვრება კი თავისას თხოულობს; ის ერთგვარ კალაპოტში უნდა ჩადგეს, თავისი ცხოველმყოფელი მსვლელობა განაგრძოს. ხალხის გრძნობა აღფოთოვანებულია, გული აღელვებული; თავისუფლებამ ბედნიერების წიაღს მიგვიახლოვა. ხოლო ბედნიერება ჯერ კიდევ შორს არს. ათასი გასაკირი, ათასი ხიფათი მოელის ქვეყანას. თავისუფლების მტრებს არა სძინავთ; როგორც ეხლა ჩვენ ვიძახით: ან თავისუფლება, ან სიკვდილი; ისე თავისუფლების მტრებიც, რომელთა სანარეუკვე გასთხარა რევოლიუციამ, გულში გაიძახიან: ან თავისუფლების დამხობა, ან სიკვდილი, ასე ყოფილა ყოველთვის, ამგვარ შემთხვევებში და ასე უნდა იქმნეს ეხლაც. ეს ისტორიის კანონია თითქმის. ძალა თავისუფლების მტრებისა ჯერ კიდევ არ არის იმოდენად შესუსტებული, რომ უზრუნველ ყოფილად ვთვლიდეთ თავს. იმათ თავის მომხრენი ჰყავთ, იმათ დიდი ნივთიერი შეძლებაც აქვთ. კეთილი ცხოვრება, გავლენა, უფლება ბატონობა, ქვეყნის მეთაურობა, ძალა—ყოველივე ესა ხელიდან ეცლებათ. დიდების სიმაღლიდან გადმოგდებულნი, ლაფში გდება და თრევა უნდა განიცადონ. რა თქმა უნდა, ამ გვარ მომავალს და პერსპექტივებს, ისინი ვერ შეურიგდებიან; დღეს თუ ხვალ, შოკლე ხანში, თუ მერმე, რევოლიუციას გაუმკლავდებიან, ახალი ნათელმოსილი რუსეთის არევ-დარევას, უფლებების და ქვეყნის ხელში ჩაგდებას მოინდომებენ.

ამიტომ საჭირო, ყოველი ღონისძიება იქმნეს ნახმარი, ხალხი გავამაგროთ, თავისუფლების ნაყოფი თვალსაჩინოდ ეხლავე ვაგრძნობინოთ; ყოველ ადგილს და ყოველგვარ მცხოვრებს თავისი თვითმმართველობა გაუჩნდეს, თვითონ იქმნეს მომწესრიგებელი თავის კუთხისა, თავისი არე-მარესი, მიდამოსი, თანახმად იმ ცხოვრების პირობებისა, რომელსაც ის განიცდის და შეჩვეულია. ქალაქმა თავის ქალაქის საქმე მოაწყოს, სოფლის კაცმა თავისი სოფლის საქმე. რადგან ჩვენი სოფელი მოუწყობელი იყო, პატრონი არა ჰყავდა, ერობას და თვით მართველობას საზოგადოო მოკლებული, ქალაქს სურს თანასნობა გასწიოს და თავის გავლენა სოფელსაც მოჰფინოს, სოფელს გაუძღვეს. ეს მოუხერხებელია, ჩვენის აზრით. სოფელმა თავისი ბატონ-პატრონობა თვითონ უნდა განახორციელოს, თანახმად იმ მოთხოვნილებისა და საჭიროებისა, რომელნიც მას აქვს და რომელთა აწონ-დაწონვა და გაზომვა თითონ უფრო შეუძლია და თითონ უფრო ეხერხება, ვიდრე ქალაქს, რომლის ცხოვრების წესი და ჩვეულება სულ სხვა არის. ერთის სიტყვით, სოფელმა თავისი მართვა-გამგეობა თვითონ უნდა მოაწყოს, თვითონ უნდა შექმნას თავისი ადგილობრივი მართველობა. ამ მართველობას თუნდ იგივე კომიტეტები დავარქვათ. ამ საქმის მოწყობაში უნდა მივმართოთ არსებულ ორგანიზაციას: სამამასახლისოს. სამამასახლისოში უნდა განხორციელდეს ის დიდებული აზრი, რომელიც რევოლიუციამ და ძველის მთავრობის ჩამოგდებამ გვაჩუქა: წოდებათა გათანასწორება: ყოველ სამამასახლისოში, განურჩევლად წოდებისა და სქესისა, უნდა მოხდეს არჩევანი კომიტეტისა, რომელშიაც უნდა იყოს სამი, ან ხუთი წევრი. ამათ უნდა ჩაებაროს სამამასახლისოს მართვა-გამგეობა. სამამასახლისო კომიტეტები ირჩევენ სამაზრო კომიტეტებს, რომელიც მართავს მაზრას, ხოლო სამაზრო კომიტეტები გუბერნიის კომიტეტს, რომელიც განაგებს გუბერნიას.

ამ რიგად, უნდა ჩამოყალიბდეს სრული საგუბერნიო მართველობა და ამ ორგანიზაციას უნდა ჩაებაროს გუბერნიის ბედი და იღბალი, მინამ დამფუძნებელი კრება მთელ სახელმწიფოის წყობილებას მოაგვარებდეს და ახალ კანონებს დაამყარებდეს, რაიცა ჯერ კიდევ ბევრ დროს მოითხოვს და დიდხანს გასტანს. ეს გეგმა უნდა წარვუდგინოთ სათათბიროს კომისარებს, რომელთა დღეს-ხვალ მოველოდებით კავკასიაში.

ვლადიმერ მიქელაძე.

ქართული პრესა

აკაკი ჩხენკელისა და კიტა აბაშიძის გამო „სახ. ფურცელი“ შემდეგსა სწერს:

კავკასიის სოციალ-დემოკრატები, რომელთაც მხოლოდ თავის თავი მიაჩნიათ რევოლიუციონერებად და ახალ მთავრობის პეშმარიტ მოადგილედ—აღელვებულნი არიან. როდესაც დროებითი მთავრობა კომისარებს ნიშნავდა, ჩვენ არავითარი პრეტენზია არ განგვიცხადებია. თუ აკაკი ჩხენკელს დანიშნავდნენ, გვესიამოვნებოდა. დროებითმა მთავრობამ კავკასიის კომისარად დანიშნა სხვათა შორის ამხ. კიტა აბაშიძე. მაგრამ რაღაც გაუგებარის მიზეზით

მერე ეს დანიშვნა შეცვალეს, და კიტა აბაშიძე გადაიყვანეს და მაგივრად აკაკი ჩხენკელი დანიშნეს. ჩვენ აღელვებულნი ვიყავით ამის გამო და პროტესტი განვაცხადეთ იმ უნდობლობა-შეურაცხყოფის გამო, რომელიც ხსენებულ ფაქტშია. ჩვენ არც როდისმე წინად, არც ახლა წინააღმდეგი არა გვქონია-რა დეპ. აკაკი ჩხენკელისა. პირველად კიტა აბაშიძე რომ არ დანიშნათ და მერე არ გადაიყვანებინათ, ხმასაც არ ამოვიღებდით. მაგრამ როდესაც დანიშნულ კაცს სცვლიან—რაიმე მიზეზი მაინც უნდა იყოს დასახელებული. ამიტომ დავადგინეთ: **აკაკი ჩხენკელის წინააღმდეგ ხმა არ ამოგვაღებინა, პარ-იქით დაე იყოს კავკასიის ერთ ძლიერ პარტიის წარმომადგენელი კომისარიატში, მაგრამ მასთან ერთად საჭიროდ მოგვაჩნია კიტა აბაშიძის დარჩენაც.** ეს არის ჩვენი აზრი და ამას დავიცავთ ყოველთვის.

დასკვნები გვისაყვ დურებენ: როგორ გაბედეთ და ხმა ამოიღეთ ახალ მთავრობის წინააღმდეგო. ამას გვეუბნება ის ხალხი, რომელიც სწორედ კომისარიატის წინააღმდეგ ილაშქრებდა. ციხესა გვწამებენ ის ადამიანები, რომელნიც გრძოლას უცხადებდნენ მთელ ახალ მთავრობას იმის გამო, რომ მან კომისარად სხვათა შორის კიტა აბაშიძე დანიშნა. ადამიანები, რომელნიც ეუნებოდნენ ახალ მთავრობას: ეს შიცდომა (ე. ი. კ. აბაშიძის დანიშვნ.) უნდა გამოსწორდეს ან უფლებრივის სახით მ ნ. ,ან „აქ დან ბრძოლითაო“—თვალთმაქცურად გაბეზღებენ და პროვოკაციას ეწევიან: სოციალისტ ფედერალისტები რევოლიუციის წინააღმდეგნი არიანო! არა, ბატონებო! ჩვენ წინააღმდეგნი ვართ ყოველგვარ დიქტატურისა, წინააღმდეგნი ვართ ყოველგვარ ძალმომრეობისა და ერთის ბატონის მაგივრად მეორეს ვერ წარმოვისვამთ თავსა—ძველი თავრობის მაგივრობას კავკასიის სოციალ-დემოკრატებს ვერ ჩავაბარებთ. ჩვენ ყოველის ღონით დავეხმარებით რევოლუციას, რომელიც, ღრმად გვწამს, ჩვენი ერისათვის, დემოკრატიისათვის უდიდესი სიკეთეა. ჩვენ არ შეეებრძოლებით, არც დავემუქრებით ახალ მთავრობას თქვენსავით—მაგრამ შეგებრძოლებით თქვენ. შეგებრძოლებით მიტომ, რომ ბატონობა არა გვწამს და არც დიქტატურას მოვითმენთ.

ნერილი გენ ნოე ჟორდანიას

თქვენა და თქვენი ამხანაგები თქვენის პარტიის შეუგნებელ ნაწილში აგრეცილებთ ხმას, არა საკადრისს: კიტა აბაშიძე და ყველა ისინი, ვინც იმის აზრთა თანაზიარია საქართველოს ავტონომიის შესახებ, პროლეტარიატის მდევნელი და ხალხის თავისუფლების მტერია. დიახ, არასაკადრისს და ყოველი კეთილ მოაზრე მოქალაქისთვის დაუჯერებელს. ვისაც კი შეუძლიან იქონიოს თავისი საკუთარი აზრი და მონურად არ ემორჩილებოდეს თავის პარტიათა ბელადს, ნათლად შეუძლიან წარმოიდგინოს მაგ აზრის გავრცელების უსაფუძვლობა.

ბ. კიტაც და მრავალნი სხვანიც ებრძოდნენ და ებრძოლებიან ყველა მათ, ვინც თავის-თავის გალმერთებას მოინდომებს და დესპოტობას დაარსებს, და რომ თქვენ პირად და თქვენი ძველი და ახალი „პოპოშნიკები“, დესპოტიურად განაგებდით და განაგებთ საქვეყნო საქმეებს და მონურად იმორჩილებთ იმ არმიას, რომელსაც სოციალ - დემოკრატიის პარტიას უწოდებენ, საეჭვო არ არის.

თქვენ ხალხს ჰპირდებით მფარველობას, მის ინტერესების დაცვას. ტ თვით ხალხს კი არ აძლევთ ნებას იქონიონ თავისი საკუთარი აზრი, ყველას ნ ძალადევად ახვევთ თავს თქვენი საკუთარ პიროვნების ვითომდა შეუცოდველობას და ზეკაცურ ძალ-ღონეს.

ყოველ ადამიანის არსებაშია თავის ქვეყნის სიყვარული და ეს სიყვარული უდიდესი ღირსებაა, პატივსაცემი და წმინდა, საქმეში და სანეტარო და თქვენ კი სიცდილობთ ეს უდიდესი თვისება გაუბათილოთ და ძალით აბრმავებთ, ახელებთ და გულიდგან ჰგლეჯავთ იმ გრძნობას, რომლის სიყვარულს მხოლოდ შეუძლიან აღაფრთოვანოს ის და ღმერთ-კაცად ჰქმნას.

ყოველ თქვენ მოქმედებაში ყოველ თქვენ სიტყვაში ნათლად სჩანს თვითმპყრობელი, რომელიც თავის ფეხქვეშ ჰქ�,ავს თავისუფალ გატაცებას, თავისუფალ მოქმედებას და ავრცელებს ტირანიზთ თავის ძალადობას. ბრბოს კი ძალის ეშინიან და ეხლაც, როცა ძალა მომაკვდინებელი რუსთა მეფობისა დალეწა, თქვეს ძალადობას ემორჩილება და ვერ კი გრძნობს, რომ ასეთი დამორჩილება, ვისიც უნდა იყვეს, სამარცხვინოა, მონობის ფულია.

თქვენმა დესპოტიამ ჩაიდინა დიდი საეროვნო დანაშაული ერთხელ და მით გამოიწვიეთ წყევლა-კრულვა და პროტესტი ყოველის მამულიშვილისა, ქართველობისა და თქვენმა დესპოტიურმა უსამართლობამ და სიცრუეზედ აგებულმა პროტესტმა ერ თადერთის ქართველის სამართლიან არჩევის შესახებ, ეხლა იწვევს კვლავ პროტესტს, რომელსაც მეც, როგორც ერთი გულწმინდა და სიმართლის მთავყვანებელი ქართველი დედაკაცი, ეუ ერთებ ჩემს გულისწყრომას.

ეკატერინე გაბაშვილი.

რა სწადიათ?

რევოლიუციის ალი ნელ-ნელა სცხრება. დამხობილ წეს-წყობილებას ყველა პოზიციები ჩამოეცალა, და, იმედია, საბოლოოდ და უეჭველად ძნელი და დიდი საქმე შე რულდა: ხალხის ჭკვა-გონებაში ბომწიფებულ იდეიამ რეალი განხორციელება მიიღო, მისი ტალღები დაუნდობლად ჰმუსრავდა თვითმყრობელობის ხომალდის დაფუტურებულ ნაპირებს, და აკი კიდევაც ჩასძირა იგი ზღვის უფსკრულში! მოხდა შესანიშნავი და უდიდესი აქტი მსოფლიო ისტორიაში, რომელიც უმშიკვლო შესრულებით და მასშტაბით აღემატება ყველა სხვა პირველ ხარისხოვან პოლიტიკურ გარდაქმნას.

დამთავრდა პირის-პირ შეჯახება! ქუჩამ მოიხადა თავისი სამღრთო მოვალეობა. დამთურგვნელი ფიზიკური ძალა თვით ბრძოლის პროცესში შეიცვალა ალმაშენებელ ფაქტორად; ხალხის ეშმარიტი ნების ყოფას ბედმა არგუნა განსაკუთრებული და მასთან ფრიად საპატიო როლი სოციალიურიდიულ ნორმების დამყარებაში შეიძლება ზოგიერთნი დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ შემდგომი მიმდინარეობა რუსეთის სახელმწიფო ცხოვრებისა უეჭველი იქნება, რომ ხალხმა დაამხო თვითმპყრობელობა და შეუძლიან მოისვენოს, მიეცეს უზრუნველობას?! შემცთარი იქნებოდა ამგვარი აზრი: დღეს მხოლოდ ინგრევა მტარვალის ციტადელები, განრისხებულ ხალხის წინაშე ემხობა რომანოვების მიერ ამუშავებული სახელმწიფო სხეულის დამესაქსელი სისტემა!

შეერთებულ რეგოლუციონურ ხალხის უპირველეს მიზნად უნდა იყოს აღიარებული ძირიან-ფესვიანად შეცვლა ძველის წყობილების მიდრეკილებისა—ახლავე, დაუყონებლივ. რას გვარგებს მონარქიის ალაგმვა, თუ ისევ ავტანელი ცენტრალიზმი იქნება გამეფებული? ფუჭად ჩაიცლის ესოდენი სისხლის ღვრა და ხალხთა აღშფოთება, ჩალის ფასად ეღირება დღევანდელი რევოლიუცია, უკეთუ სახელმწიფოს საჭეს მატარებლად ისევ გამოცხადდება რუსის ხალხის პრიმატი...

ჩვენ მივესალმეთ დიდ რუსეთის რევოლუციას, განუზომელი სიხარულით მივეგებენით შეიარაღებულ აჯანყებას, მოწიწებით მუხლი მოვიყარეთ თავისუფლებისათვის თვისის სიცოცხლის შემწირველთა წინაშე! მთელის რუსეთის ხალხთან ერთად შეებით ამოვისუნიქეთ, როს გავითვალისწინეთ ახალ მთავრობის გამოქვეყნებული დეკლარაციის უდიდესი მნიშვნელობა! ჩვენ ვემედოვნებთ, რომ მასში აღიარებული უმთავრესი პრინციპები სათავეში დაედება მომავალ სახელმწიფო ცხოვრების განწესებას.

დეკლარაცია აცხადებს, სხვათა შორის, იმ შეშმარიტებას, რომ ყველ ერს უნდა მიეცეს შეძლება თვით-გამორკვევისა, ე. ი., განმარტავთ ჩვენ, ერი უნდა იყოს თვისი სვე-ბედის პატრონი, საკუთარ ცხოვრების მოწყობაში მას არ უნდა ჰყავდეს გარეშე მბრძანებელი, ერის ზენაარი ნიჭი შეუბოჭველად უნდა ვითარდებოდეს, ს

ერისა განუსაზღვრელად ირკვევოდეს ხალხთა შეგმოქმედებაში, ერი სუვერენულად უნდა განაგებდეს თვის სამკვიდრებელს!

ეროვნული საკითხის სათანადო გადაჭრა ერთ-ერთ უმთავრეს დებულებათაგანია, რომელსაც ანგარიში უნდა გაუწიოს ყოველ მოქალაქემ, ვისთვისაც დღევანდელი აჯანყების დედააზრი ცხადყოფილია. ამიტომ საერთო ძრახვას დაიმსახურებენ ისინი, ვინც ესოდენ დიდებულ ჟამს გამოჰქექავენ დახავსებულ პარტიულ კატეხიზმოს და მის შემწეობით დღესაც-კი გაგვამასპინძლდებიან იმ „შეუდარებელ“ არგუმენტებით, რომელთა შემწეობით მუდამ დროს ცდილობდენ დაესამარებინათ ეროვნულ იდეის პოპულარიზაცია.

ამ ბანაკის შეურიგებლობა ეროვნულ იდეისადმი იქამდის მიდის, რომ ერის აღორძინების მესვეურთ ისინი ფკარნახებენ დროებითის მთავრობის წინააღმდეგ გალაშქრებას.

კიდევ ამოყო თავი ნაჩვევ დემაგოგიამ! ამ საერთო სიხარულის დროს გადაღეჭილ ორტოდოქსიის მიმდევარნი კიდევ ლიმობენ შეუბილწონ სახელი იმათ, ვინც ილვწის ერის განდიდებისათვის.

ამ იდეის სიყვარულს მტარვალთა მართველობის მეოხებით აქამდის გულში ვიმარხავდით: დღეს—თავისუფალი ცხოვრების განთიადს—ნუ თუ გაკადნიერდება ვინმე და ჩვენი პოლიტიკური რწმენის უმთავრეს დებულებას გამოაცხადებს რევოლუციის ღალატად?

რ. ინგოლო.

ძველი ამგავი ახალ ფორმაში

უცნაური ამბები ხდება ჩვენს დალოცვილს ქვეყანაში და, მეონი შეუძლებელიც არის, სხვაგან სადმე კიდევ ხდებოდეს ამისი მსგავსი რამ. მთელის ქვეყნის უდიდესი სახელმწიფონი ერთმანეთს ებრძვიან თავიანთი ეროვნული ორგანიზმის დასაცავად და არავითარ საშუალებას არ ზოგავენ ამისათვის; გულუბრყვილოთა თვალთ-ასახვევად ისიც-კი გამოაცხადეს—პატარა ერთა გასანთავისუფლებლად ვიბრძვითო და ბევრი პატარა ერიც ჩაეთრია ომში, გულუბრყვილოდ შეეწირა მსხვერპლად ეროვნულ თავისუფლებას. და ჩვენში ამის თქმის უფლებასაც გვისპობენ. და ვინ? უცხონი კი არა, მტრები კი არა, შინაურები, ჩვენივე ქართველები—სისხლი სისხლთაგან და ხორცი ხორცთაგან.

ახალმა რევოლიუციურმა მთავრობამ, ალბად **შეგნებულად** შეხედა თავის ფართო მიზანს, ალბად შეიგნო ეროვნებათა უფლების განხორციელების სარგებლიანობა **სახელმწიფოს თვალსაზრისით**, როდესაც უბრუნდა ავტონომიას ფინეთს ან და გზავნიდა ამერ-კავკასიაში კომისარიატის სახით სამი მთავარი ეროვნების წარმომადგენელთ. ამ სამში ერთი ქართველი იყო—კიტა აბაშიძე, სოციალისტ-ფედერალისტი. ავად თუ კარგად იგი **დღევანდელ მომენტში**, როდესაც სწყდება უმთავრესად პოლიტიკური საკითხები და არა სოციალური, გამომხატველია ქართველი ერის მისწრაფებისა ეროვნულ თავისუფლებისაკენ თავისუფალ რუსეთში—ე. ი. ავტონომიის დამცველი. და აი სწორედ ამ **ქართველის** წინააღმდეგ გაილაშქრა „მუშათა საბჭომ“, იმ საბჭომ, საცა მეთაურებად და თავმჯდომარედაც ქართველები არიან. ამ საბჭოში არიან სომხებიც, რუსებიც, მაგრამ მათ არ გაილაშქრეს არც პაპაჯანოვის წინააღმდეგ, რომელიც ძველი რეჟიმის იმპერიალისტურ ზრახვათა რიგში სომხეთის იმპერიალისტურ მოთხოვნილებათაც ათავსებდა: სომხეთი—თბილისიდან ალექსანდროპამდე და ურმიიდან ტრაპეზონამდე უნდა იქმნასო; არც ჯაფარიოვის წინააღმდეგ, არც რომელისამე რუსის წინააღმდეგ, არამედ სწორედ ქართველის წინააღმდეგ—რადგან ქართველი შეურიგდება ყველაფერს, შეუთანხმდება ვისაც გინდა, ოღონდ არა ქართველს; დაუთმობს ვისაც გინდა და რასაც გინდა, ოღონდ ქართველი კი არ იყოს. მართლაც, აბა უყურეთ: ჩვენი სოციალ დემოკ ტიც კი, ეს მებრძოლთა მებრძოლი,ურიგდება რუსეთის ცენტრალიზმს და მოურიგდება შემდეგშიაც, უთანხმდება სომხის ბურჟუაზიას და კვლავაც მასთან ივლის, უთმობს პოლიციას ებრაელს და კიდევაც ბევრს დაუთმობს ყველას, რომ **თავისი** საქმეც დააწინაუ ოს, მაგრამ **პირველი** დგება ყალხზედა, როცა უფლების რაღაც ჩანასახით იმოსება ისევ ქართველი. და ამხედრდა ყოვლად უმგვანი საშუალებით, დაბეზღებითა და ცილისწამებით. „მუშათა საბჭო“, კოლეგიური დაწესებულება, რომელიც რევოლიუციური ხალხის, ჯარის, მთავრობის და საზოგადოებისაგანაც ნდობით უნდა იყოს აღჭურვილი, უცხადებს ახალს მთავრობას: **კიტა აბაშიძეოცი წელიწადი ინტერნაციონალურ პროლეტარიატს ებრძვინო.**—ეს სიყალბეა სრული: კიტა აბაშიძე ცნობილი პირია, პუბლიცისტი, პოლიტიკური მოღვაწე, მის შეხედულებასა მაზიარებელნი არც ჩვენა ვართ, მაგრამ „პროლეტარიატს ებრძვისო“—ეს მანკანებაა, ამას არავინ დაიჯერებს და ახალი მთავრობისათვის ეს ისეთივე „სიცრუეზედ“ დამყარებული ავტორიტეტია, როგორც ძველი, დახავსებული მთავრობისა. და ავტორიტეტით და ნდობით უნდა მოეკიდოს „მუშათა საბჭოს“ და მის თავმჯდომარე ნ. ჟორდანიას მთელი ქართველი ხალხი, რომელიც იცნობს კიტა აბაშიძეს, რა ნდობით უნდა მოეკიდოს სომხობა, რომელიც არა ნაკლებ იცნობს კიტას და რა მდგომარეობაშია ის ახალი მთავრობა, რომელმაც დანიშნა იგი და თურმე კი პროლეტარიატის მტერი ყოფილა—აი სად არის სახელის გატეხა რევოლუციური მთავრობისათვის და არა იქ, საცა ახალი „ერთობა“ („თანამედროვე აზრი“) ეძებს.

მეორე მაბეზღრობა იმაშია, რომ „მუშათა საბჭო“ თავის დეპეშაში იხსენიებს, ვითომ ერთად-ერთი ელემენტი, რომელიც აერთიანებს **ცენტრიდან მსრბოლ ძალებს**—არის პროლეტარიატი—ესეთი გამოთქმა აზრისა ნამდვილი ჩაწვეთებაა ყურში შხამისა, ვითომ სხვა ელემენტები სახელმწიფოებრივი თვალსაზრისით ცენტრიდან მსრბოლელნი იყვნენ.

რა ავტორიტეტი უნდა ჰქონდეს ასეთ „საბჭოს“ და მის თავმჯდომარეს, იმ ხალხის თვალში, რომელიც იცნობს ჩვენს მომქმედ პოლიტიკურ ჯგუფებს და მოღვაწეებს და რა გავლენა უნდა იქონიოს ასეთმა დაბეზღებამ იმ ხალხზედ, რომელიც არ იცნობს ქართველობას.

ჩვენ პრინციპიალად არ ვიზიარებთ იმ აზრს, რომ კომისარები პეტროგრადიდან დაგვინიშნონ, ვინაიდან ეს განმეორება იქმნებოდა ძველის რეჟიმის სისტემისა და ფეიცობისა საზოგადოთ (და არა მარტო ამ შემთხვევაში, როგორცა ბრძანებს „მუშათა საბჭო“ თავის დეპეშაში), მაგრამ რაკი დანიშნეს—და დანიშნეს ქართველიც ისევე, როგორც სხვები—**სრული პოლიტიკური უტაქტობაა** მარტო ქართველის გამორიცხვის მოთხოვნა, ახალი მთავრობის თვის პრესტიჟის დაკარგვაა ყალბ ბრალდებათა მომიზეზება. ესე ხომ თვითმპყრობელნიც იქცეოდნენ! ჩვენ გვესმის, როდესაც რევოლიუციური მთავრობა ან „მუშათა საბჭო“ გამოდის **ძალით, ნების ყოფით**—ეს ერთგვარი ცეთილშობილური რაინდობას მაინც ეგვანებოდა, თუ გონებასთან არ იქნებოდა შეფარდებული, მაგრამ საქმ ს დაწყობა სიყალბით—ეერაფერი თამასუქია ავტორიტეტის მოპოებისათვის. ამას უნდა გაფრხილებოდა „მუშათა საბჭო“, სოციალ-დემოკრატია და ახალი მთავრობა.

მაგრამ უმთავრესი ნაკლი ჩვენთვის, ქართველობისათვის, ამ მოვლენაში არ არის, რადგან თვით ქართველ პროლეტარიატშიაც მოიძებნებიან ჯგუფები, რომელთაც შერცხვებათ „მუშათა საბჭოს“ ასეთის გამოსვლისა, მაგრამ შიშის ზეგავლენით ხმას ვერ ამოიღებენ. მაგრამ გლ ხობა, ქართველი საზოგადოება,—მცირეოდენ ქართველ მუშათა მცირე საბჭოს (სადაც ქართველების გარდა სომხებიც და რუსებიც არიან) ავტორიტეტობას ხომ ვერ გაიზიარებს აშენებულს სიყალბეზედ;—სამაგიეროდ, ქართველი სოციალ-დემოკრატები ზურგს იმაგრებენ მთელი ქართველობის ძალით **საერთო უფლებრივ მოთხოვნილებათათვის ბრძოლაში.** იმიტომ, რომ ამ ბრძოლაში ისინიც ქართველობასთან არიან. ამ მხრივ, ჩვ ნ შიში არ მოგველის და დანარჩენ ჩვენ კერძო უფლებათათვის ცალკე გვიხდება საბაზალისი ნიადაგისა ისევე გაასკეცებულად, როგორც აქამდე, ეს ასულტეს ჩვენს ძალებს.

მაგრამ მთავარი სამწუხარო ის არის, რომ დასელებიც ისევე, როგორც სხვა პარტიები ერთის ლოზუნგით გამოვ დნენ ახალი რევოლიუციის შემდეგ: **ერთად, შეთანხმებით, მიზანშეწონილად მოქმედება და რევოლიუციურ მთავრობის გამაგრება** და ფაქტიურად კი ყოველ ნაბ ჯზედ გზას უხვევენ ყოველგვ რ შეთანხმებას თავისიანებთან. შეთანხმება მხოლოდ იმაზედა სწამთ, რასაც **თვითონ** წამოაყენებენ და სხვა რაზედმე შეთანხმება შეუძ ებელიც არის, რეაქციონერიც და დასაგმობიც. ახირებული პრეტენზია სწორედ ეს არის.

არავის დაეკითხნენ, აზრიც არ გაუზიარეს და შეუთანხმდნენ სომხის ბურჟუაზიის ისეთ წარმომადგენლებს, როგორც ხატისოვი, ჯაბარი და მათი კომპანია არის, ამ სპეკულიანტებს და სპეკულიანტების მფარველებს (გაიხსენეთ ფქვილისა და შაქრის საქმეები, როცა ხალხი და პროლეტარიატი დრტვინავდა შიმშილით) და სხვებისაგან კი მოითხოვენ შეთანხმებით მოქმედებას. აღმასრულებელ კომიტეტში არავის დაუკითხავად დააბრძანეს ხატისოვი, რომელიც ვორონცოვ-დაშკოვთან ერთად არწმუნებდა ძველი რეჟიმის მეთაურთ ოსმალეთის ომში ჩათრევას—მარტო სომხები მოვერეგვითო და ნახევარ სასომხეთოს ხალხის ამოაყლეტინა აქედან წასული თუ იქვე მყოფი (რასაც გულისწყრომით აღნიშნავენ თვით სომხური გაზეთები). დაიბძანეს ეს ciuasi—ნაციონალისტი და კიტა აბაშიძეზედ კი ბორებსა სწერენ; ნაციონალისტიაო—ეს სწორედ იმ კიტა აბაშიძეზედ, რომელიც ეროვნულ საკითხში მხოლოდ **დათმობის გზას** ეურჩევდა ყველას და მოსკოვის არა სახელმწიფოებრივ ერია კონფერენციაზე სომხებს დაუთმო რეალური მოსახლეობის პრინციპის წყალობით—ყველაფერი ის, რასაც დასელიც არ დაუთმობდა.—ესეთი **შეთანხმება** როგორ თავსდება დასელთა ორგანოში—გასაკვირველი ამბავია: ხატისოვი ავირჩიოთ—ეს არავისი საქმეა, გარდა ჩვენიო, კიტა აბაშიძე გადავაყენოთ, არც ეს არის ვისიმე საქმეო—და ეს არის შეთანხმების სურვილიო!

მაგრამ „მუშათა საბჭო“ ისე შორს ვერ წავიდა, რადგან იქ არა-ქართველებიც ერევნენ და წმინდა წყლის ქართველები „ერთობიდან“ უკანასკნელ საფეხურამდე ავიდნენ: ფედერალისტები **ახალ მთავრობის წინააღმდეგ მიდიანო, მათ დაეხმარებულობა შეაქვთ ხალხშიო, ეყოფიან ხალერთო მიზნებს და რეაქციას ამაგრებენო**—ასეთ დროში, როდესაც ყოველი სიტყვა სისხლის ფასადა ფასობს, ასეთი უადგილო დაბეზღება და კიცილი: უნდა აილაგმნენ ფედერალისტებიო—პირდაპირი თვითმპყრობელური ჰანგებია და ჩვენ გული ვეღარ დაგვიჯერებია, რომ „მუშათა საბჭო“, წარმოშობილი ბრწყინვალე რევოლუციისაგან, ბრწყინვალე მომავალს არ შეალახავს ძველი რეჟიმის მაგვარი საქმეებითაც, თუ კი სიტყვები შეითვისა მისგანვე. მაგრამ, ქართველები არ უნდა შეგვაშინოს ასეთმა ბუნებრივმა მოვლენამ: ჩვენს ეროვნულ საკითხში მეგობრები არასოდეს ისტორიულადაც არა გვყოლია და არც ეხლა გვეყოლებიან, სუსტნი კი ყოველთვის იქით გადიხრებიან, საიდანაც თავიანთ კერძო ჯგუფობრივ, წოდებრივ თუ სხვა ინტერესების დაცვას გამოელიან. ეს ჩვეულებრივი მოვლენაა, მაგრამ მთავარი ძალა ერისა არ ჰკარგავს ეროვნულ სახეს და მიმართულებას მის მიზნამდე სწორად მიგვიყვანს—შევერთდეთ უფრო მჭიდროდ, შევეწყოთ უფრო ორგანიზაციულად, დავიტრაბუნეთ ფწყობრად და შეთანხმებულ ქარიშხალი გადავლის ყოველ სახელმწიფოზედ და დასტეხს თუ ბედნიერებას მოუტანს მის უამრავ მცხოვრებთ. მაგრამ ერი კი ისევ ერად დარჩება, როგორც კრისტალი ყოველგვარ საკაცობრიო ერთეულებისა.

რეე.

დეპეშები

(პეტრ. დ. ს.)

პეტროგრადი, 15 მარტი. სახელმწიფო სათათბირო მხეურული დღესასწაულით გაიხსნა. კარის გაღებისთანავე მუსიკით შემოვიდა სენიორ ვის პოლკის ლეიბ-გვარდიის მთელი ბანდა ლეონ, რომელსაც მოუძღოდნენ კომანდირი და პოლკოვნიკი კაზიმიროვი. პოლკის წინ გაშლილი წითელი დროშა იყო ზედ წარწერით: „თავისუფალი სამეფოსნოვები“. პოლკის სხვა და სხვა ნაწილში წითელი დროშები ფრიალებდენ სხვა და სხვა წარწერით: „თავისუფლების დაცვა“, „ვალჰელმის დასამარცხებლად“, „ჯარის ყაცები თხრილებში“, „მეშვები თავ-თავიანთს დაზგებთანო“, „გაუმარჯოს თავისუფლებას“, „მიწა და თავისუფლება“, „გაუმარჯოს რესპუბლიკანურს წესწყობილებას“. ეკატერინის დარბაზში პირველად სიტყვით მიმართა დეპუტატმა ნ. ჩხეიძემ, რომელმაც განმარტა ნნიშვნელობა მეშათა და ჯარის კაცთა დეპუტატების საბჭოსი ქვეყნის წინაშე. „ჩვენაო,—სთქვა ჩხეიძემ, წინადადება მავეცით გერმანეთის ხალხს ისევე მოიქცნენ, როგორც ჩვენ: დაანგრიონ ვილჰელმის ძველი რეჟიმი! ვიდრე ასე არ მოიქცევიან, მანამდე ჩვენი ხიშტი მიმართული იქნება გერმანეთის წინააღმდეგ. მაშ დაუმტკიცეთ, სემიონოვებო, თქვენ უნდა ქვეყანას დაუმტკიცოთ, რომ ლომები ხართ ამ დიადი რევოლიუციისა და რომ თქვენი ხიშტი გაჰგმირავს მას, ვინც ბელს შეახლებს ჩვენს თავისუფლებას, აქაც და იქაც, ბრძოლის ველზე. მაშ მზად იყავით ბრძოლისათვის. გაუმარჯოს იმ ჯარს, სადაც წესიერება ჰსუფევს, სადაც ჯარისკაცთა და ოფიცერთა შორის ძმური განწყობილებაა“, შემდეგ ჩხეიძე გადავიდა დამფუძნებელ კრების მნიშვნელობაზე. დარბაზში „ვაშას“ ძახილ[illegible] თიოვმის ასეთისა[illegible] ყველაზე მიჰმართია ნაზიმოვმა, სემიონოვებმა ჯნდა დასთრგუნონ ძველი საზიზღარი რეჟიმი და საკუთარის ძალით დაიცვან მოპოვებული თავისუფლებაო. ბოლკოვნიკის სიტყვას შეხვდნენ ოვაციებით, მუსიკით, შეუჩერებელის „მარსელიოზით“. ბოლოს გამოვიდა როძიანკო, რომელსაც თან ახლდა 20 დელეგატი. მისმა გამოჩენამ საზოგადო აღფრთოვანება გამოიწვია მთელს დარბაზში. „გმიელლობთ, შამაცო ამხანაგო სემიონოვებო,—მიჰმართა მან,—ყველა იმისთვის, რაც თქვენ გამოიჩინეთ სამშობლოს კეთილდღეობისათვის. თქვენ მზად ხართ ამ ბედნიერებას ფრთხილ დარაჯად ადგეთ, რათა ჩვენი ლეგა რუსეთი ასცდეს ყველგვარ განსაცდელსა!“ შემდეგ ისევ ჩხეიძე ადის ტრიბუნაზე, რომელმაც მიჰმართა ჯარისკაცებს: თუ გსურთ, ჰკითხეთ როძიანკოს, რას მფიქრობს დამფუძნებელი კრების შესახებ, რესპუბლიკისა და განსაკუთრებით მიწის შესახებაო. მის სიტყვებზე წამოდგა ერთი ჯარისკაცი, რომელმაც ხანგრძლივ ილაპარაკა და გაათავა იმით, რომ არც როძიანკოს დავუჯეროთ, არც სათათბიროსაო. ამაზე როძიანკომ უპასუხა: „ბატონებო, მე და სახელმწიფო სათათბირო ყოველ ღონეს ვიღონებთ, რათა მალე მოწვეულ იქმნეს დამფუძნებელი კრება. არავის მივცემთ იმის უფლებას, რომ ამ დადგენილებას წინააღდგენ. დამფუძნებელი კრება იქნება ნამდვილი გამომხატველი თავისუფალი ხალხისა, დამცველი ქვეყნისა და იმისი დამდგენელი, თუ ვის უნდა განაგოს რუსეთი. მის დადგენილებას ყველანი უნდა დაემორჩილოთ. რაც შეეხება მიწას გიცხადებთ, თუ კი დამფუძნებელი კრება დადგენს, რომ მიწა ხალხს გადაეცეს, ამისი წინააღმდეგი არავინ იქნება“. ყველანი ვაშას ძახილით მიეგებნენ. ბოლოს სიტყვა ითხოვა ერთმა ქალმა, რომელმაც დაიძახა: „ძირს ომიო!“ გაბრაზებულმა ჯარებმა მოინდომეს მისი ხიშტებზე აგება, მაგრამ კეთილგონიერებამ გასჯერა, დაიჭირეს უცნობი შოლაპარაკე ქალი და მისი ვინაობის გამოსარკვევად გაიყვანეს სხვა ოთახში.

უკრაინელთა მოთხოვნილება.

კიევი. უკრაინელ პედაგოგთა საბჭომ აღმასრულებელ კომიტეტს მიჰმართა განცხადებით, რომ კიევში განზრახვა გვაქვს დავაარსოთ უმაღლესი, საშუალო და დაბალი სასწავლებლები, სადაც სწავლა უკრაინულ ენაზე იწარმოებს. საბჭო შეამდგოლობს, ამ საქმეში ხელი შეგვიწყვეთო.

ინგლისი და რუსეთის რევოლუცია

ლონდონი. „ტაიმს“-ი სწერს: „რუსეთში თავისუფალ დაწესებულებათა დამყარებას წინ უნდა უძღოდეს ბრძოლის ველზე გამარჯვება. რუსეთის გაერთიანებულ-ფედერალისტებისათვის ეროვნულ მისწრაფების წინააღმდეგი იქმნებოდა რეაქციონურ გერმანეთთან შეთანხმების დამყარება. საუბედუროდ რუსეთში არსებობს უკიდურესი პარტია, რომელიც მტრისათვის ხელსაყრელად იქცევა. მთავრობაზეა დამოკიდებული ამ უკიდურეს პარტიის დამარღვეველ მოქმედების ალაგმვა, სანამ ხალხი დამფუძნებელ კრებაზე თავის ნებისყოფას არ გამოსთქვამს. რუსეთის მეგობრები ულომესის მოლოდინითა შესცქერიან მოძრაობას, რომელიც ჯარის მებრძოლ ბანარს და ოფიციერებს საფრთხეში აგდებს და მთავრობას ომის წარმოების საქმეში ძალლონეს წაართმევსო.

ავეულობა კრონშტადტში

პეტროგრადი. 15 მარტი. კრონშტადტიდან პეტროგრადში დაბრუნდნენ დეპუტატები სკობელევი და მურატოვი. კრონშტადტში, როგორც ვიცით, რევოლიუციონური მოძრაობა უფრო ნაკლებათ იყო მოშზდებული, ვიდრე სხვებან და მიტომაც ექსცესებით დაიწყო იგი. დეპუტატთა სიტყვით, 1 მარტს მოძრაობას სტიქიური ხასიათი ჰქონია. დემოკრატიულს საფუძველზე არჩეულ იქმნა ეგრედ წოდებული „ოძრაობის კომიტეტი“. შემდეგ მოწვეულ იქმნა სამხედრო დეპუტატთა კომიტეტი, რომელმაც ყველა არსებული კომიტეტები გააერთიანა და ცხის ცენტრალ ცხოვრების ავტონომიურ მმართველად გამოაცხადა. კრონშტადტში ცხოვრება ნელ-ნელ დასცხრა. ის მკაცრი ანტაგონიზმი, რომელიც ჯარისკაცთა და ოფიცერთა შორის არსებობდა, აიხსნებოდა მხოლოდ და მხოლოდ განსვენებულ ვირენის მკაცრი რეჟიმითა. რამდენიმე ათეული ოფიცერი დახოცილია ამ აჯანყებისა გამო, ბევრი კიდევ დაჭრილ-დაპატიჭრულია. გადარჩენილი ოფიცრობა სცდილობს ცხ ვრებ-

ბის მოწესრიგების და გადამტვრებულ შეზღვაურთა შვრიგებას. ეს პირველი ნაბიჯია ციხის გარნიზონის დასაშოშმინებლად. საზოგადოდ არეულობა ფლოტში ფაფრო ჩაცარი სახითა ჰხედებოდა, ვიდრე არტილერისტთა წორრის. აჯანყების პირველს დღესვე პოლიცია ჩაიკეტა ერთს სახლში და აქედან სრულიად დაიწყო. ეს სახლი არტილერიის საშეალებით იქმნა აღებული. სკობილევი და შურატოვი კრონშტადტში 8 მარტს მოვიდნენ მათმა გამოძიებამ დაამტკიცა, რომ კრონშტადტში არა სეოდნოდათ რა თუ რა ჰხდებოდა პეტროგრადში. სკობილევისა და შურატოვის მიერ ჩამოტანილმა ამბებმა ცოტა არ იყოს შეაშფოთა კრონშტადტის ნერვიული ატმოსფერა. უმეტესი გრანდიოზული მიტინგი გაიმართა, რომელსაც რამდენიმე ათასი კაცი ესწრო, გარნიზონისა, ციხის ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რომ მეფე და მისი მხლებელნი ლოთობაში იკლავენ ჯავრსაო. თითქმის ყველასაგან შიტოვებული ნიკოლ. II იძულებული შეიქმნა ტახტზე ხელი აღიოს. ჩვენ არ გვავიწყდება საკითხები ებრაული, პოლონური, ქართული, სომხური, მაგრამ ამისთვის დროა საჭიროვო. მხურვალე ტაშის ცემა და „თავისუფლების“ ძახილი იყო ამის პასუხად. ღამ. 12 ს. ახალგაზდა „მინისტრი-მოქალაქე“ აწ უტახტო დედა-ქალაქისაკენ გაემგზავრა.

შ. ბერიძე

სრულიად კავკასიის ფერშალთა და გეგიაკალთა კავშირის წლიური კრება

11 �don 12 მარტს, ქალაქის საავადმყოფოს დარბაზში შესდგა ფერშალთა და ბებია ქალთა კრება... კრება მრავალრიცხოვანი იყო.. პირველად კრებამ განიხილა წლიური ანგარიში და უცვლელად, ერთხმად დაამტკიცა.. შემდეგ საზოგადოების თავმჯდომარემ ბატ. ალექსი კოვლელიშვილმა მიულოცა იქ დამსწრეთ განახლება რუსეთისა და თავის შინაარსიან სიტყვაში ის აზრი გამოსთქვა, რომ ყველამ უნდა მჭიდროდ მხარი დაეჭიროთ განახლებულ რუსეთსაო. კერძოდ ფერშლებს მიულოცა: დადგა სანატრელი ხანა), როცა ჩვენ, ფერშლებს, შეგვიძლია მოქალაქობრივი უფლების აღდგენაო. ილაპარაკეს სხვა ორატორებმაც, ყველა დღევანდელ ისტორიულ ხანას ეხებოდა და ის აზრი ტრიალებდა, რომ ყოველი გადადგმული ნაბიჯი ასჯერ გაზომილი და აწონილი უნდა იყოს.. ყველა ორატორს მქუხარე ტაშით აჯილდოვებდნენ.. კრებამ მეტად აღფრთოვანებული ხასიათი მიიღო და დაადგინეს: გაეგზავნოს დროებითს მთავრობის თავმჯდომარეს ბ. როძიანკოს და დეპუტატ ჩხეიძეს მილოცვის დეპეშები- შემდეგ კრებამ აირჩია თვის წარმომადგენლებად მუშათა საბჭოში ბატ. ვ. ძიძიშვილი და მის კანდიდატად ბატ. ა. კოვლელიშვილი. კრებაზედ ბევრი საგულისხმო საკითხი იყო წამოყენებული ფერშალთა ცხოვრებიდგან... აგრეთვე გამოითქვა საყვედური, რომ თბილისში არსებულ ექიმთა და ბუნებისმეტყველთა საზოგადოებამ არ მიიწვია მათი წარმომადგენელი. შემდეგ კრებამ დაადგინა: 1) აღიძრას მუშათა საბჭოში, ბ. ძიძიშვილის პირით, გადაყენებულ იქმნენ ფერშლის სკოლის მმართველნი, რომელნიც დატვირთულნი არიან ათასგვარი საქმიანობით და სკოლას ვერ უძღვებიან, რის გამოც ფერშლის სკოლა უკიდურეს მდგომარეობაში იმყოფება და იქიდან გამოსული ფერშალი სრულიად უვარგისია სოფელში პირველ წლებში სამუშაოთ...

2) დაწესდეს ისეთი ჯამაგირები, რომ ფერშალს შეეძლოს გაუჭირვებლივ მოთხოვნილების მინიმუმის დაკმაყოფილება...

3) დაარსდეს დაზღვევა ფერშლებისა გადამდებ სენთან ბრძოლის დროს.

4) ზრდილობიანი იყოს მოპყრობა ექიმების მხრით.

5) დაკანონებული იქმნას ფერშალთა თავისუფალი პრაკტიკა იმ ფარგლებში, რომელ ფარგლებშიაც ისინი ფაქტიურად მუშაობენ.

6) არ შეეძლოთ ფერშლის დათხოვნა ისე, როგორც დღემდის ხდებოდა. წინასწარ ფერშალთა და ექიმთა შეერთებულმა კომისსიამ უნდა განიხილოს მისი დანაშაული და სამართლიანობა.

7) ეთხოვოს აღმასრულებელ კომიტეტს ალაგმულ იქმნენ ის ცრუ-ფერშლები, რომელნიც ყალბ ქაღალდებით ათასგვარ დაწესებულებაში მუშაობენ ან კერძო პრაკტიკას ეწევიან და ამით პროფესიონალ ფერშლებს უსპობენ სამუშაოს შოვნას. თუ ვინიცობაა არ მოისურვებენ ექიმები და დაწესებულებანი ამ პიროვნებათა ალაგმვას, მაშინ კავშირმა გამოამჟღავნოს გვარები იმ ექიმებისა, რომელნიც ასეთებს ჰფარავენ..

ბევრჯელ გვითქვამს, ფერშლები ჩამორჩენილნი ვართო,ეს სრული ჭეშმარიტებაა· მიზეზი ამისა ძველი მთავრობა იყო, რომელიც არ გვაძლევდა მჭიდრო შეკავშირების საშუალებას. დღეს ძველმა მთავრობამ სული განუტევა, დადგა დრო, როცა ჩვენ საშუალება გვაძლევა ჩვენი ფეხქვეშ გათელილი მოქალაქეობრივი უფლება აღვიდგინოთ... ამიტომ საჭიროა მჭიდრო შეკავშირება და საერთო მოლაპარაკება, რათა შევიმუშაოთ ჩვენის მოქმედების პროგრამა.

ამ მოკლე ხანში მოხდება სრულიად კავკასიის ფერშალთა ყრილობა, ამის მოსაწყობად მუშაობს ეხლა განსაკუთრებული კომისია და გაზეთებით ემცნობება ფერშლებს ყრილობის დღე.

ამხანაგებო, ფერშლებო, ბებია ქალებო, ჩაეწერეთით კავშირში, გამოგზავნეთ თქვენი წარმომადგენელნი მომავალ კრებაზედ.

ვ. ს.—შვილი.

*) ეს საზოგად. პედაგოგთა 1905 წ. დახურულ იქმნა.

შემოწირულობანი

ულრმეს მადლობას მოვახსენებ შემდეგ პირთ: ქ. ანიკო ჯაჯანიძეს, ბ. ზაქარია ჭელიძეს, ბ. გიორგი ციცქიშვილს, ბ. ივანე ზურაბიშვილს, ბ. ელიზბარ ჯანდიერს, ბ. პეტრე რცხილაძეს და ბ. იოსებ ვიდგაურს, რომელთაც წარსულ 1916 წელს ალილოზე შეგვიგროვეს 120 მანეთი. ეს ფული მოხმარდა ულარიბეს მოწაფეთ თელავის ქართულ სკოლისას (ეყიდათ კაბალათ-ძიქვები და ჩუსტები).

თელავის ქართულ სკოლის გამგე
ნინო გოგნიაშვილისა.

რედაქტორ-გამომცემელი
სანდრო შანშიაშვილი

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის

ვაგონების მოძრაობა

(დრო ნაჩვენებია თფილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ	საფ.	№ 3,	11.03 დილ.
„	სამგზ.	№ 9,	11.43 საღ.
ბორჯომისკენ	სამგზ.	№ 19,	3.20 დღ.
„	„	№ 17,	8.27 დილ.
გორისაკენ	სამგზ.	№ 61,	9.10 დილ.
ბაქოსაკენ	ჩქარ.	№ 6,	9.20 დილ.
„	სამგზ.	№ 8,	3.54 დღ.
„	საფ.	№ 4,	9.28 საღ.
ყარსისაკენ	სამგზ.	№ 4-3,	11.13 საღ.
თელავისაკენ	№ 4,	8 „	58 „ დილ.

თფილისში მოდის:

ბათუმიდან	სამგზ.	№ 10,	7.51 დილ
„	საფ.	№ 4,	8.38 საღ.
ხაშ.-ბორჯ.	სამგზ.	№ 20,	7.43 დილ.
„	სამგზ.	№ 18,	10.12 საღ.
გორიდან	სამგზ.	№ 62,	6.34 საღ.
ბაქოდან	საფ.	№ 3,	10.08 დილ
„	სამგზ.	№ 7,	4.12 საღ.
„	ჩქარ.	№ 5,	10.40 საღ.
თელავიდან	№ 3,		6.24 საღ.
ყარს-ჯულფ.	საფ.	№ 3***,	8.10 დილ.

ერთად-ერთი სამხატვრო-სალიტერატურო—სათეატრო სურათებიანი კვირეული ჟურნალი

თეატრი და ცხოვრება

(წელიწადი მეხუთე)

№ 12-ში მოთავსებულია წერილები:

1) **ივ. გომართელი**—სადღეისო; 2) **დარია ახვლედიანისა**—შავი ღამე; 3) **სოხო მაჰავარიანი**—უსწავლელი მასწავლებელი; 4) **გ. თუმანიშვილი** ბ. სუნდუკიანცი; 5) **კ. გძელი**—საქართველოს ეკლესიის აღდგენა; 6) **გიგო თეძმიხეშვილი**—ნიჭის ძალა, პიესა იოსებ დავითაშვილის ცხოვრებიდან; 7) **იოსებ იმედაშვილი**—როგორ ვიცხოვროთ და სხვ.

საბურთალოზე ადგილების მუქიდველთა საყურადღებოდ

შეეუდიქით „დიდ ნავენახარის“ (საგაბაშვილო თხინვალის აგარაკში“) **სამოსახლოების დამტკიცებას.**

ვსთხოვთ უმორჩილესად ადგილების მყიდველთ, მობრძანდნენ **27 ამა თებერვლიდგან, წარმოადგინონ მათზე დარჩენილი ფულები სრულად თბილისის სამეურნეო ბანკში** და **დაიმტკიცონ თვისი დებეგებული ადგილები.**

ჩვენ მიერ მიცემული **ბარათები ფულის მიღებისა** აგრეთვე ბანკიდგან მიღებული **უსათუოთ თან უნდა მოიტანონ**—საბოლოვო ანგარიშის გასასწორებლად.

გადილების დამტკიცება გასტანს—ამავე წლის მარტის 30 რიცხვამდინ.

ვინც ამ ხნის განმავლობაში **არ დაიმტკიცებს ადგილებს** და არ გასასწორებს ანგარიშს, **შემდეგ უფლება დაეკარგება მამულის დამტკიცებაზედაც** და საყვედურის თქმაზედაც.

პატივისცემით { **იოსებ ნიკოლოზის ძე მერკვილაძე.**
სევასტი მიქელას ძე გაჩეჩილაძე.
ივანე ზაალის ძე ხვანიშვილი.

(10—539—8)

ექიმი კბილისა

ე. ივ. გალარჯაშვილი-მათეოვილისა

იღებს ავადმყოფებს:

დილით 9—2 საათ. საღ. 5—7 საათ.

ჩერქეზიშვილის და **რეუტოვის** ქუჩის კუთხე № 20.

ექიმი

მ. გ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორად ნამყოფი, **იღებს** ავადმყოფებს **კანისა** და **ვენერიულის** სნეულებით ყოველ დღე 3—5 საათამდე, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიეზდის ქუჩა, № 19.

ექიმი

ივანე თიკანაძე

დაბრუნდა და **განაახლა ავადმყოფების მიღება** სალამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: კიროჩნის ქუჩა, 18.

ტელეფონი № 11—82.

ექიმი

გ. მ. მუხაძე

იღებს სადოხტაქრო ავადმყოფთ

საღამოს 5-6 ს.-მდე, კვირა დღეს გარდა

მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67;

ოფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების შენობის პირდაპირ; სახლი სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

გოლოვინის პრ. და სამხედრო ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გაიხსნა

ახალი აფთიაქი

პროვიზორის ახალგაზდიანისა

ექიმი

მ. დ. წინამძღვრიშვილი

ყოფილი ორდინატორი ხარკოვის უნივერსიტეტის თერაპევტიული კლინიკისა. შინაგანი სნეულებანი გულისა, ფილტვისა და სისხლის სნეულ. სპეციალურად იღებს საღ. 5—7 საათამდე

ყოველდღე გარდა ხუთშაბათისა.

მიხეილის პროს. № 36, მეორე სართული.

ექიმი

ფონ-ირტელი

(მიხეილოვის პროსპ. 128, კრილოვის ქუჩის კუთხე, 1, შესავალი კრილოვის ქუჩიდან, სახლი ოჰანეზოვისა).

მოხკოვის სახაზინო საავადმყოფოს ყოფილი ორდინატორი, სპეციალისტი დოსტაქრობისა, საშარდე მილისა, სქესობრივი ორგანოებისა, სიფილისისა და მის შედეგებისა (საშარდე მილის დავიწროება), სქესობრივი უძლურებისა, სიმსივნისა, ჭრილობისა, ბუასილისა, თეთრანასი, საშარდე ბუშტის სნეულებისა და საშვილოსნოსი. ორივე სქესის ავადმყოფების მიღება ხდება დილის $9^1/_2$-დან 1 საათამდე და ნაშუადღევის 5—9 საათამდე.

ერლიხის „914“ და „606“

შეშხაპუსება

ექიმი

ე. ლ. ფალამგარიძე

იღებს საბებიო და საშვილოსნოს ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: პეტროგრადის ქუჩა № 7.

ექიმი

მ. ი. ვაჩნაძე

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ. ავადმყოფებს მუდამ დღე, კვირა-დღის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, ბელინსკის ქ. № 4. (თ —202—)

ექიმი

მ. ფ. მგალობლიშვილი

ქალებისა და საქირურგიო სნეულებით ავადმყოფთ საღამოს 5—7 საათამდე.

მისამართი: ოლოლას ქუჩა № 41, ზემო სართული, ტელ. 9—53.

დოსტოტრი ავადმყოფისა

მოსე ანთიმოზის ძე

კალანდარიშვილი

ფმფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფებს მიიღებს ოდლას ქ. № 3.

1917 წ. მიიღეგ ხალის მოწერა

დახურათებულ საყმაწვილო ჟურნალ

„ნაკადული“-ზე

წელიწადი მეთოთხმეტე

ჟურნალი „ნაკადული“ გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ მოწვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით.

ჟურნალი გამოდის თვეში ორჯერ

24 **წიგნი** „ნაკადული“-სა მცირე წლოვანთათვის. **12** **წიგნი** „ნაკადული“-სა მოზრდილთათვის.

ყოველი წიგნის 1-ლ გვერდზე იქნება მოთავსებული გამოჩენილ მხატვართა ნახატი

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. იმათთვის, ვინც ჟურნალს რედაქციაში მოიკითხავს, გაგზავნით კი 6 მან. ნახევარ წლით—3 მ. გაგზავნით 3 მ. 50 კ., ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი** 3 მ. გაგზავნით 3 მ. 50 კ. მოზრდილთათვის **12 წიგნი**—3 მან. გაგზავნით 3 მ. 50 კ. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ფოსტისთვის: Тифлисъ Головинскій пр., 8. შემოსასვლელი დავითის ქ. № 2. დაწვრილებით ჟურნალში. რედაქტორი **ნინო ნაკაშიძე**

გამომცემელი ი-დ პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.

(291—19)

თევზის მრეწველნი

ძმ. ძეგველოვები

პუშკინის ქუჩა, საკუთარი სახ., № 9, ტელეფონი № 712.

ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და საგაჭრო სახლ. „ლ. ბაიდოვის-შვილთ, სამრეწველოებიდან **ახალი** ქვირითის **ხიზილალა,** მცირე მარილიანი, შავი „**შოჩნი**“ ხიზილალა. მიგიღეთ საუკეთესო **სალიანის შამაიები** მუდმივ გვაქვს ცოცხალი თევზი. აგრეთვე **ახალ-ახალი** მტკვრის **ზუთხი,** თართი, ფარგა და ლოქო, გვაქვს **აგრეთვე** მიდებული ყოველგვარი კონსერვები და **სარდინკები** რუსეთის და **საზღვარ-გარეთის** ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება.

უპირველესი, რადიკალური და სწრაფი ქასთან იაფი საშუალება

სიფილისს,

სახსრების ავადმყოფობას, სახსრებისა და კუნთების ქრონიკულ რევმატიზმის, ნეკრესის ქარებს, საერთო გადამდებ ავადმყოფობას, ლიმფონებით მოწამლულს, თვალის ავადმყოფობას, სიფილისის წყლულებს, წითელას, ხერხემლის გამოფიტვას, დამბლას და სხვას **ხაჩქაროდ კურნავს** საქვეყნოდ ცნობილი შვეიცარიული საექიმო საშუალება **პროფესორ როშის**

იოდასტარინი

ნუ შეგეცვლებათ სხვა პატენტოვან საშუალებებში. პროფესორ როშეს პრეპარატი წმინდა საექიმო საშუალებაა, გასინჯულია საუკეთესო ევროპიულ კლინიკებში და სანატორიებში კურსების ფასი 32 მანეთი, $^1/_2$ 16 მანეთი $^1/_8$ 8 მანეთი, ყოველი მილი 4 მანეთი და 50 კ. ღირს. სხვა ქვეყნებში იგზავნება ხუთი მანეთის ბეის მიღების შემდეგ. ვისაც რაიმე მოლაპარაკება და პრეპარატის შეკვეთა გსურთ, მიმართეთ პარიზის საფარმაცევტო ლაბორატორიას

თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 16—6—4, სახელმწიფო ბანკი ახლოს.

Тифлисское Отдѣленіе Парижской фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Меликовская, № 16, отд. 6—4. противъ Государственнаго банка.

ქარებს (რევმატიზმის), ნეკრესის თირკმელების (ჭაჭეების)

და სხვა ამგვარ ავადმყოფობის დროს უებარი წამალია **„ურდონალ“**, ფ. მაზი წასასმელი **„ატრო“**, სრულიად უვნებელია და მოქმედებს ძლიერ კარგად. ფასი **„ურდონალისა“** ხუთი მანეთი და მაზისა სამი მანეთი. მთელი წამლობისათვის საჭიროა ოთხი ფლაკონი **„ურდონალი“** და ოთხი კოლოფი მაზი **„ატრო“**. სხვა ქვეყნებში იგზავნება ხუთ მანეთის ბეს შემდეგ. დასაკვეთად და მოსალაპარაკებლად უნდა მიმართოთ მხოლოდ პარიზის საფარმაცევტო ლაბორატორიის თბილისის განყოფილებას.

თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქ. № 16: განყ. 6—9, სახელმწიფო ბანკის მახლობლად.

Тифлисское Отдѣленіе Парижекой-фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Мемиковская № 16, отд. 6—9. Противъ Государственного Банка.

სუსუნატით (კონორეა) ავადმყოფებს,

რომელთაც მრავალხნის განმავლობაში დიდძალი ფული დაუხარჯნიათ, მაგრამ თავის ავადმყოფობისათვის ვერა უშველიათ-რა, ეხლა საშუალება აქვთ საბოლოოდ განთავისუფლდნენ მისგან, თუ შეიძენენ ცნობილ საშუალებას **„რეზუროლინი“**, რომელიც სულ ცოტა ხანში არჩენს **გაარჯლებულ** და **ქრონიკულ ხუსუნატს** საშარდე ბუშტისას, ბისას და სხვ.

რატომ

ზოგჯერ ავადმყოფები ყურადღებას არ აქცევენ ავადმყოფობას და იგი მთელს ტანში ვრცელდება?

იმიტომ, რომ,

ჯერ ერთი, დღეს დიდი კრიზისია წამლებისა.

მეორედ, იმიტომ, რომ მართლაც ძნელია ნამდვილ, რადიკალურ საშუალების გამონახვა.

მაგრამ უველა ავადმყოფმა, ქალი იქნება თუ ვაჟი, უნდა შეიძინოს უებარი **„რეზუროლინი“**. სპეციალისტ-ექიმების დიდი ხნის გამოცდილებამ, აგრეთვე პროფესორებისამ, დაამტკიცა, რომ

„რეზუროლინი“

ნამდვილად არჩენს სუსუნატს. მთლად მოსარჩენათ ახალი ავადმყოფისა ღირს 21 მანეთი და ძველებულისა 35 მან. 50 კ. მთელი წამლობა შეადგენს ორ საშუალებისაგან სხვა. ქვეყნებში იგზავნება 5 მანეთის ბეის მიღების შემდეგ.

შეკვეთა და ცნობების მიღება შეიძლება მხოლოდ **პარიზის საფარმაცევტო ლაბორატორიის თბილისის განყოფილებაში: თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 16, განყ. 6—1, სახელმწიფო ბანკის პირდაპირ.**

За заказами и справками обратиться въ Тифлисское Отдѣленіе Парижской-Фармацевтической Лабораторіи Тифлисъ, Лорисъ-Меликовская, № 16, отд. 6—1, напротивъ Государственнаго Банка.

სტამბა „ცხოვრება“ ა. კალანდაძისა, გაბაშვილის შესახვევი № 4